

СТАНОВИЩЕ

от доц. Йордан Николаев Йорданов
ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“
Факултет по изобразително изкуство
Гр. В. Търново

Член на научно жури по дисерт. труд за присъждане на ОНС „доктор“
професионално направление 8.2 Изобразително изкуство,
научна специалност „Изкуствознание и изобразително изкуство“

Кандидат: **Христина Пламенова Дякова**
Ф. № F 41444

Научен ръководител: доц. Елена Иванова

Тема на дисертационния труд:

**„Сценичното осветление и мултимедията
като фактори за изграждане на пространство и обекти“**

Изследване на художествената работа с гледната точка в театъра и киното.

Докторската дисертация е поднесена на нашето внимание като структура от увод, изложение в три глави, заключение, справка за приносите, списък с публикации по темата, библиография и илюстративен материал. Дисертационният труд е с обем 321 стандартни страници, от които основен текст 190 страници, 16 страници библиография и 115

страници приложения. В библиографията са цитирани 151 източника. Към труда са приложени 229 илюстрации.

Актуалността на дисертацията търси отговори на въпросите, свързани с възникването, организирането и използването на сценичното осветление и мултимедията във всичките им форми, като основна част от сценографията.

Взимайки предвид изключително бързото развитие на виртуалната технология на изобразяване и все по-широкото ѝ навлизане и приложение в театрална и кино сценография прави решаването на задачите от визуален и пространствен характер на художника-сценограф все по-комплицирана и мултидисциплинарна задача. А това поражда необходимостта от едно задълбочено изследване на новите възможности в технологичен и най-вече в естетически план, които новата медия поражда.

Обектът на изследването концептуалните, художествени и естетически способности и технически методи за изграждане на пространства и обекти чрез мултимедия и осветление.

Целите и задачите на изследването са:

- Да се очертае историята на осветлението, за да се проследи развитието на видовете осветителни тела и технологии;
- Запознаване с класическите осветителни схеми и приложението им в съвременен спектакъл;
- Да се обхванат актуалните материали;
- Да се анализират методите при изграждане на съвременната сценография в България и по света.

В увода авторът обосновава актуалността на избраната тема, както и нейната практическа и теоретична значимост. Направено е пояснение на структурата на дисертационния труд и границите на изследването. Поставя поредица от въпроси, върху които разгръща своята концепция в основната част.

В първа глава се проследява историята на осветлението от първите сведения за форма на театър до днес. Разглеждат се историческите аспекти и мотивите за възникването и използването на светлината като модулатор на настроенята и мислите на зрителя.

Във втора глава се акцентира върху основните принципи за изграждането на сценични пространства, като е приложена и схема, по която те могат да се интегрират успешно в концепцията за сценография на едно представление или спектакъл.

Прави се паралел между дизайна на архитектурата и сценографията. Познавайки се на композицията, цветознанието, перспективата, психологията и формообразуването, авторът се опитва да формулира естетическо-философски и времеви изисквания на съвременния зрител към сценичната среда.

Трета глава разглежда типовете мултимедия и осветление, интегрирани в спектакъл. В развитието на тази точка авторът разглежда проекцията върху плоска равнина, архитектурна среда, холограмно изграждане в празно пространство, 3Д мапинг, и Трак мапинг проекция, като илюстрира казаното с два примера от собствената си практика: сценографско решение за моноспектакъл „Глас” на Яна Маринова и

работния проект за представлението „Чайка” на А.П. Чехов с режисьори Въскресия Вихърва и Ася Иванова.

Пак в тази глава авторът отговаря на въпросите, свързани с концепцията на дизайна на сценичното осветление „както и употреба на мултимедията за построяване на сценично пространство и изграждане на реално несъществуващи архитектура и обекти.

Намирам дисертационната разработка за много актуална, добре конструирана, анализът за задълбочен, изводите за значими и реални. Трудът е илюстриран със значителен брой илюстрации и примери от различни сценографски решения. Приложен е и автореферат, представящ дисертационния труд.

Препоръчвам на Христина Дякова да помисли за издаването на учебно помагало, което би било много полезно за студентите, изучаващи тази специалност.

Представената справка за приносите и приложимостта на резултатите, обобщава по един отличен начин впечатляващата по обем и задълбоченост работа на докторанта и в тази връзка е необходимо да се подчертаят някои от приносите, като например:

1. Систематизация и периодизация за изграждане историята, типовете и принципите за изграждане на осветление за сцена или алтернативно пространство;

2. Приложен е интердисциплинарен подход при проследяването и задълбочено проучване на проявлението и развитието на новите технологии във визуалните изкуства;

3. Очертани са допирните точки и полета между съвременното изкуство и сценографията.

4. Направени са теоретични проучвания на бъдещите възможности и методи за изграждане на новите медии за изграждане на виртуалност.

5. Формирана е обща теория в изграждането на среда за театър и всички спектакълни жанрове при употребата на осветление и мултимедия.

6. Направен е опит за дефиниция на понятията, свързани с осветлението и мултимедията във всички техни видове и проявления.

7. Доказано е, че осветлението и мултимедията са основен фактор при възприемането на спектакъла като емоционално преживяване.

8. Обрисувани са философско-естетическите изисквания на съвременния зрител към сценичната и спектакълна среда.

Оценявайки положително научните качества и приноси на дисертационния труд, неговата обществена, социална, научна и творческа значимост, личния принос на докторанта, и практическата полезност и актуалност на изследвания проблем: предлагам на уважаемото жури да присъди на Христина Пламенова Дякова научна и образователна степен „доктор” в професионална направление 8.2 Изобразително изкуство, специалност Изкуствознание и изобразителни изкуства.

6 декември 2018 г.

Доц. Йордан Йорданов